

J. R.

**Spółka adwokacka : [recenzja
artykułu A. Lanzy opublikowanego w
czasopiśmie "Rivista di Diritto Civile",
1961, nr 4]**

Palestra 6/11(59), 79-80

1962

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

liwą bez głębokiego i wszechstronnego badania procesów zachodzących w miejscach pozbawienia wolności. Niestety, nie wszystkie prokuratury wypełniają należycie to zadanie.

Ważnym sposobem wykrywania tych naruszeń i zabezpieczenia praworządności jest szybko i prawidłowo reagowanie na skargi obywateli. Termin do załatwienia tych skarg, przewidziany w ustawie o nadzorze prokuratorskim, powinien być ściśle dotrzymywany. Ważną rzeczą jest także umożliwienie skazanym osobistego składania skarg przed prokuratorem, o którego pobycie i przyjęciach powinni być powiadamiani wszyscy odbywający karę w danym zakładzie.

Spółka adwokacka

to tytuł artykułu A. Lanzzy, opublikowanego w wydawanym w Padwie (Włochy) kwartalniku „Rivista di Diritto Civile” (nr 4 z 1961 r.).

W związku z przekształcaniem się współczesnych społeczeństw i organizacji państwa (czytaj: kapitalistycznego), którego struktura staje się coraz bardziej skomplikowana, w związku ze stałym rozszerzaniem się sfery uprawnień państwa, któremu to zjawisku towarzyszy kurczenie się sfery działalności indywidualnej — wykonywanie pracy adwokata jako wolnego zawodu weszło w stadium kryzysu (podobnie zresztą jak wykonywanie innego zawodu tego typu, np. lekarza).

Z jednej strony wzrosła znacznie liczba ustaw stosowanych wobec obywateli, z drugiej zaś obok klienta indywidualnego coraz częściej pojawia się „klient kolektywny”, tj. przedsiębiorca, syndykat lub spółdzielnia. Powoduje to specjalizację przy wykonywaniu zawodu adwokackiego w określonej dziedzinie prawa, jako że nie jest rzeczą możliwą osiągnięcie pełnej znajomości całokształtu współczesnego, tak bogatego i skomplikowanego ustawodawstwa. Konieczność specjalizacji wywołała z kolei potrzebę przekształcenia zawodu, który nie może być wykonywany w sposób pełny przez poszczególne, odosobnione osoby pozostające w bezpośrednim kontakcie z klientem. W rezultacie powstały więc spółki adwokackie, które mogą oferować klientowi pomoc prawną we wszystkich sprawach, niezależnie od ich prawnego charakteru.

Wykonywanie zawodu adwokackiego w takich zespołach praktykowane było zawsze w krajach hołdujących niepisaniem systemowi prawa, jak np. w USA. Jednakże w krajach o tradycjach łacińskich zawód adwokacki wykonywany był w formie niestowarzyszonej, ponieważ w krajach tych adwokatura była prawdziwym misterium, a adwokat stanowił symbol wolnej działalności zawodowej o charakterze wybitnie indywidualnym. We Francji i we Włoszech np. prawo zabrania tworzenia spółek adwokackich. Jednakże kryzys, o którym wyżej mowa, spowodował, że adwokaci w tych państwach poszukują drogi wyjścia i w związku z tym coraz bardziej przeważa wśród nich pogląd, iż jedyną możliwością przecięcia tego kryzysu jest kolektywne uprawianie zawodu w drodze tworzenia spółek adwokackich.

Na ostatnich międzynarodowych zebraniach adwokatów, m. in. na kongresie w Bazylei w dniach 5—9.IX.1960 r., przyjęto szereg uchwał zalecających tworzenie spółek adwokackich. Na kongresie tym uchwalono też zgłoszony przez dra Heinecke wniosek proponujący wspólne wykonywanie zawodu adwokackiego przez

utworzenie spółki cywilnej, w której rozmaici adwokaci wykonują czynności zawodowe, dzieląc honoraria pomiędzy wszystkich współników lub podejmując honoraria ściśle odpowiadające dokonany czynnościom. Klient zlecałby prowadzenie sprawy spółce, a ta wybierałaby sama swego członka do prowadzenia danej sprawy.

W ten sposób — powiada autor — z takiej profesjonalnej spółki można by uczynić odpowiednie narzędzie służące do ochrony advokatury, zapewniając jej właściwe środki działania w społeczeństwie, które, jak wiadomo, nie jest tworzone obecnie przez jednostki, lecz przez ich zrzeszenia.

Pomoc prawna w dziedzinie praw niemajątkowych

to tytuł artykułu praskiego adwokata dra K. Knapa, zamieszczonego w marcowo—kwietniowym numerze czasopisma czechosłowackiego advokatury „Zprávy advokacie”.

Wraz z postępem w zbudowaniu społeczeństwa socjalistycznego — rozpoczyna swe uwagi autor — natężenie prac advokatury przenosi się coraz bardziej na czynności o charakterze prewencyjnym, co oznacza w praktyce advokackiej wzrost znaczenia porady prawnej. W tej sferze działalności, specjalnej wagi nabiera pomoc prawna w dziedzinie praw niemajątkowych, których znaczenie w społeczeństwie socjalistycznym jest bardzo istotne.

W dziedzinie prawa autorskiego poważne problemy wymagające pomocy prawnej adwokata, wynikają już w momencie stworzenia dzieła, a w szczególności, gdy twórcami jest kilka osób (stosunki między współautorami, autorami dzieła zbiorowego lub innych prac kolektywnych itd.). Jednakże najważniejszym polem działalności advokatury są stosunki umowne przy realizacji praw autorskich. W praktyce wychodzą na jaw liczne niejasności istniejące w problematyce umów z zakresu prawa autorskiego. Dochodzi na tym polu zbyt często do naruszania praworządności socjalistycznej, zwłaszcza przy takich zagadnieniach, jak wykorzystanie dzieła, wydanie lub inne upowszechnienie, prawo do wynagrodzenia autorskiego, zmiany dzieła lub odstąpienie od umowy itd. Jest rzeczą konieczną, żeby adwokaci w szerszym aniżeli dotychczas zakresie brali udział przy zawieraniu tego rodzaju umów. Ich uczestnictwo miałyby wielkie znaczenie z punktu widzenia prewencji.

Podobnie w dziedzinie prawa wynalazczego istnieje szerokie pole do działalności w zakresie udzielania porad przez adwokatów. Zwłaszcza problematyka autorstwa wynalazku dokonanego przez kilka osób, jak również jego wykorzystanie oraz prawa do wynagrodzenia wynalazców powinny być przedmiotem porady prawnej udzielanej przez adwokatów.

W dziedzinie zaś racjonalizatorstwa mogą adwokaci dzięki odpowiednio prowadzonej pomocy prawnej przyczynić się do wyjaśnienia związanej z nim skomplikowanej problematyki prawnej oraz do przeciwstawiania się powstawaniu uchybień prawnych, do czego niestety dochodzi jeszcze zbyt często. W tej dziedzinie prawa praca adwokatów byłaby szczególnie pożyteczna ze społecznego punktu widzenia.

Stąd końcowy apel autora do adwokatów, aby problematyce poradnictwa prawnego w dziedzinie praw niemajątkowych udzielali więcej niż dotychczas uwagi.